

מצוות- שמור את חודש האביב

מבוא:

"שמור את חדש האביב ועשית פסח לה' א-להיך כי בחדש האביב הוציאך ה' אלוקיך ממצרים"

איך פרשו חכמי ביתא ישראל את הציווי בפסוק הנ"ל?
הרי תקופת האביב יוצא בחודשי תשרי- חשוון בחבש-, ארץ שמתחת לקו המשווה.
איך שמרו על חגיגת פסח באביב כאשר חודש ניסן הוא אמצע החורף?

הדעות:

1. **עיבור שנה בהתאם לאקלים בישראל:** הקייסים עברו את השנה להתאים את ניסן לאביב הארץ ישראלי.
2. **עדות לנאמנות הקהילה:** שמירת הלוח הירחי באתיופיה הינו דוגמא מפליאה לזיקה העמוקה בין מסורת העדה וחז"ל, מסורת שמעולם לא נתקה עצמה מהלוח של ירושלים וכלל העם היהודי. (הרב יואל בן נון)

עמדה 1: עיברו שנה באתיופיה (יוסי זיו)

השאלה מאירה פן נסתר באורחות החיים ולוח השנה של ביתא ישראל.
באתיופיה עונות השנה הפוכות מישראל.
בניסן מתחילה עונת הגשמים ובתשרי עונת היובש.
להבנת הסיבות להיפוך השנה ראו:
<https://did.li/4tN5q>
חכמי העדה ידעו שיש לחוג את פסח באביב של ארץ ישראל,
שהוא מקביל לראשית עונת הגשמים באתיופיה.
לשם כך יש לעבר את השנה אחת לכמה שנים.
הם עשו זאת בדייקנות רבה על פי תצפית תמידית בירח ובסימני חילופי העונות,
כגון: התקרבות עונת הגשם/היובש, הבשלת היבול ועונת ההמלטה
הייתה בידיהם מסורת שיש לעבר את אדר, כדי שניסן יחול באביב הארצישראלי.
לא היה בידיהם חשבון קבוע של שנים מעוברות.
בכל שנה, כאשר התקרב חודש אדר, הקייסים היו מתייעצים ביניהם
ומחליטים האם החודש הבא יהיה ניסן או שיהיו השנה שני חודשי אדר.
לא נותר לנו אלא להתפעל מחכמתם של מנהיגי העדה, הבנתם המעמיקה בטבע ארצם
ויכולת הנהגה מופתית של כל העדה על פי לוח שנה אחד, שאינו ידוע מראש
אגב כך, מובן היטב מעמדם הבלתי מעורער של הקייסים בהנהגת העדה,
שהרי ללא הקייס אין לוח שנה - חגים, צומות וכל מעגל השנה - הכול מפי הקייס.

דעה 2: הרב יואל בן נון

תצפיות הירח לקביעת הלוח והחגים במסורת 'ביתא ישראל' תואמות להפליא למסורת חז"ל
שנשתמרה במשנה ,
אף שהמשנה וכמובן התלמוד לא הגיעו לאתיופיה - התורה שבעל פה הגיעה ונשמרה באופן
המעורר השתאות ממש ;
זו עדות מדהימה לעתיקות המסורת של קביעת הלוח היהודי בעם ישראל (בימי בית
שני) וב'ביתא ישראל' (באתיופיה) ;
ברוב הגלויות נקבע לבסוף הלוח הקבוע מימי הגאונים - ורק 'ביתא ישראל' שמרו מכל משמר
על מסורת התורה שבעל פה ,
וזאת, למרות הלוח השמשי של הכנסייה האתיופית, ולמרות הלוח (הקרוב
לשמשי) שבספר היובלים .